

Uputstvo za uzorkovanje zemljišta

Vršenjem osnovne agrohemijske analize zemljišta poljoprivredni proizvođači dobijaju preporuku o pravilnom đubrenju za naredne 4 godine, u smislu količine đubriva kao i vremena njegove primene. Investicija u analizu zemljišta se isplati jer se adekvatnom primenom đubriva mogu postići uštede u novcu, povećanje prinosa i veći profit. Kontrola plodnosti vrši se po potrebi, a najmanje svake pete godine.

Od pravilnog uzimanja uzoraka zemljišta zavise i rezultati analize, te prema tome i ispravnost zaključaka i mera koje se predlažu.

Vreme uzorkovanja zemljišta je za oranice nakon skidanja useva, a za voćnjak i vinograd nakon ili pre početka vegetacije, najpoželjnije pre osnovne obrade zemljišta.

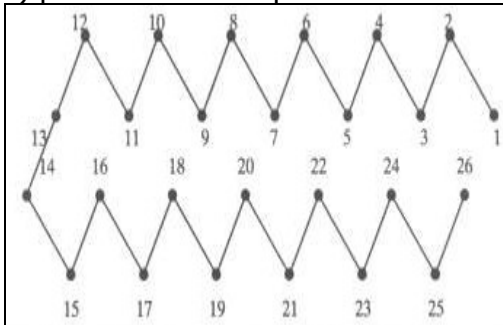
Prosečan uzorak zemljišta potiče sa proizvodne parcele površine maksimalno do 5 ha, ujednačene po nadmorskoj visini i kvalitetu zemljišta. Ukoliko je parcela neujednačena (po nadmorskoj visini, nagibu, boji i kvalitetu zemljišta, gajenoj biljnoj vrsti...) broj uzoraka zavisi od broja postojećih celina. Ukoliko je površina parcele veća od 5 ha, parcela se deli na više delova sa kojih se uzima prosečan uzorak zemljišta. Pod proizvodnom parcelom se podrazumeva parcela koja je u proteklih nekoliko godina korišćena kao jedna celina (na celoj površini jedna biljna vrsta, ista agrotehnika – npr. đubrenje).

Prosečan uzorak se sastoji od 20-25 pojedinačnih uzoraka zemljišta (broj zavisi od veličine površine proizvodne parcele) koji se mešaju i pravi se prosečan uzorak. Što je veći broj pojedinačnih uzoraka – prosečan uzorak bolje predstavlja parcelu!

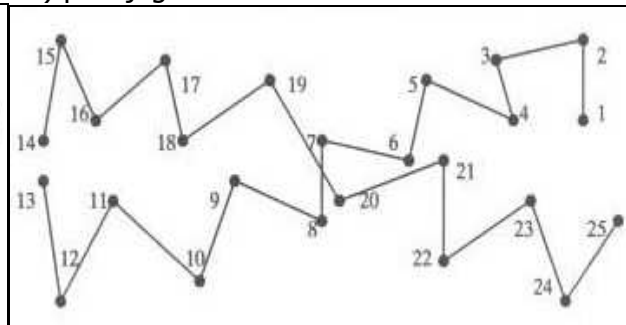
Uzimanje pojedinačnih uzoraka može da bude po tzv. »šahovskom rasporedu« ili »po dijagonali«, važno je da prosečan uzorak predstavlja što je moguće ravnomerniji raspored pojedinačnih uzoraka po čitavoj površini parcele.

Kretanje:

a) po šahovskom rasporedu

b) po dijagonali

Potrebna pribor: sonda ili ašov i 1 kofa (za voćnjak i vinograd dve obeležene kofe), PVC kese, olovka i papir.

Pojedinačni uzorci se uzimaju sondom ili ašovom na dubini od:

- 0-30 cm na parcelama koje su u ratarskoj i povrtarskoj proizvodnji,
- 0-30 i 30-60 cm na parcelama koje su u voćarskoj i vinogradarskoj proizvodnji (ako je u voćnjaku podloga sejanac, uzima se uzorak i sa dubine od 60-80 cm).

Ašovom se izvadi grumen zemlje (slika 1). Zatim se uz ivicu rupe ponovo zabode ašov pod uglom od 90° - od površine do dubine od 30 cm (slika 2). Pažljivo se izvadi ašov sa zemljom, tako da ona ostane na ašovu kada se položi na tlo. Potom se po zemlji koja je na ašovu nožem napravi »kaiš«, širine 3-4 cm po sredini ašova do njegovog vrha, tj. do dubine od 30 cm.

Zemlja na ašovu levo i desno od »kaiša« se odbaci, a »kaiš« zemlje se ubaci u čistu kofu (slika 3-6).

Ovaj postupak se ponovi sa 20-25 ravnomerno raspoređenih mesta po celoj površini parcele, pri čemu se pojedinačni uzorci sa iste dubine ubacuju u istu kofu. Nakon uzimanja poslednjeg pojedinačnog uzorka, zemlja u kofi se dobro izmeša, usitne se veće grudve i odstrane se kamenje i biljni delovi. U plastičnu vrećicu se pakuje 0,5-1 kg dobijenog prosečnog uzorka, a višak zemlje se baci.

Zatvorenu vrećicu sa uzorkom staviti u u veću kesu u koju je ubačena spisak sa podacima vezanim za uzorak zemljišta:

1. ime i prezime,
2. adresa (ulica i broj, mesto, poštanski broj) i telefon korisnika,
3. broj poljoprivrednog gazdinstva,
4. katastarska opština,
5. katastarski broj,
6. veličina parcele,
7. dubina sa koje je uzet uzorak,
8. predkultura,
9. planirane biljne vrste za gajenje u naredne četiri godine,
10. u voćarsko-vinogradarskoj proizvodnji naglasiti da li je voćnjak/vinograd u podizanju ili u eksploataciji
11. podaci o predhodnom đubrenju parcele
12. ukoliko se sa jedne parcele uzima više prosečnih uzoraka, treba nacrtati skicu parcele i obeležiti mesta uzimanja prosečnih uzoraka.